

تحلیل سؤال‌های چند گزینه‌ای رشته‌های بهداشتی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین (۱۳۸۸)

دکتر محمد مهدی امام جمعه*
فریبا زاهدی فر**

* استادیار بهداشت محیط مرکز تحقیقات تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت دانشگاه علوم پزشکی قزوین
** کارشناس ارشد و مربی آموزشی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین

آدرس نویسنده مسؤول: قزوین، بلوار شهید باهنر، مرکز تحقیقات تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، تلفن ۰۹۱۲۶۲۱۶۱۴۱

Email: m_emamjomeh@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۹۰/۷/۹

تاریخ دریافت: ۹۰/۲/۶

* چکیده

تحلیل سؤال‌ها، مجموعه‌ای از روش‌هایی است که از طریق آن‌ها اثربخشی و کارایی هریک از سؤال‌های امتحان و کل امتحان اندازه‌گیری می‌شود. شناسایی عوامل مؤثر در افزایش اثربخشی و کارآمدی هریک از سؤال‌های امتحان، موجب می‌شود تا آزمون‌ها استانداردتر و مناسب‌تر طراحی شوند. تحلیل سؤال‌ها این امکان را فراهم می‌سازد تا ویژگی‌های هریک از سؤال‌های امتحان بررسی و مشخص شود که سؤال‌ها از استاندارد کافی و مناسب برای سنجش ویژگی یا توانایی مورد انتظار برخوردار هستند. در این مطالعه توصیفی با استفاده از روش نمونه‌گیری سرشماری هریک از ۵۹۲ سؤال مجموعه سؤال‌های پایان ترم دروس رشته‌های بهداشت خانواده، بهداشت محیط و بهداشت حرفه‌ای دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در نیمسال اول سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ از نظر ضریب دشواری و ضریب تمیز، تحلیل شدند تا نقاط ضعف و قوت هر سؤال و کل آزمون‌ها تعیین شود. نتایج ۶۲٪ نشان داد سؤال‌های طرح شده خیلی آسان بودند. براساس یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که علاوه بر تجزیه و تحلیل مرتب سؤال‌های پایان ترم، بازخورد نتایج آن به اساتید از راهکارهایی است که می‌تواند در اصلاح سؤال‌های امتحان، کمک شایانی نماید.

کلیدواژه‌ها: ضریب دشواری، ضریب افتراق، تجزیه و تحلیل سؤال‌های چند گزینه‌ای

* مقدمه:

آزمون‌ها از انواع رایج ارزیابی هستند که در سیستم آموزشی صورت می‌گیرند. آزمون به عنوان ابزار سنجش و اندازه‌گیری باید دارای روایی و پایایی برای سنجش صفت مورد نظر باشد.^(۱) بعد از اجرای آزمون و تعیین نمرات آن، تجزیه و تحلیل سؤال‌ها روش مناسبی برای قضاوت در مورد کیفیت آن به ویژه در آزمون‌های با پاسخ کوتاه (آزمون‌های چند گزینه‌ای) است.^(۲) تحلیل سؤال‌ها، مجموعه‌ای از روش‌هایی است که از طریق آن‌ها اثربخشی و کارایی هریک از سؤال‌های امتحان و کل امتحان اندازه گرفته می‌شود.^(۳) کوهه در مقاله‌ای تحت عنوان «تجزیه و تحلیل سؤال‌های چهارگزینه‌ای» نشان داد، تجزیه و تحلیل سؤال‌ها تأثیر به سزایی در ارتقای کیفی سؤال‌هایی دارد که مجدداً در آزمون‌های بعدی

استفاده می‌شوند.^(۲)

* مواد و روش‌ها:

در این مطالعه توصیفی با استفاده از روش نمونه‌گیری سرشماری ۵۹۲ سؤال چند گزینه‌ای رشته‌های مختلف بهداشتی دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین در نیمسال اول سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ بررسی شدند. ابتدا با استفاده از نرم‌افزار تحلیل آزمون یگانه با اعتبار ۹۹ درصد از نظر ضریب دشواری، ضریب تمیز، تجزیه و تحلیل شدند، سپس اطلاعات مربوط به کلیه سؤال‌ها براساس طبقه‌بندی سؤال‌ها با توجه به ضریب دشواری و ضریب تمیز، به وسیله نرم‌افزار SPSS۱۶، مورد بررسی قرار گرفت تا نقاط ضعف و قوت هر سؤال و کل آزمون